

De Heer A. GOFFART
Gemachtigd Ambtenaar
Directeur Stedenbouw - B.R.O.H.
Ministerie van het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest
CCN-Vooruitgangstraat 80-bus 1
1035 Brussel

U/ref. : 10/PFU/276697 (DU)
SD/2283-0020/04/2010-068PU
O/ref. : GM/JET2.15/s.504
Bijlage : 1 dossier

Brussel,

Mijnheer de Directeur,

Betreft : JETTE. Kardinaal Mercierplein, 16. Station van Jette. Afbraak van een bijgebouw. Aanvraag van een unieke vergunning. Eensluidend advies van de KCML.
Dossier behandeld door Dhr.F. Guillan-Suarez (DS) en S. Duquesne (DML).

In antwoord op uw brief van 07/07/2011, ontvangen op 07/07/2011, hebben wij de eer u te melden dat onze Commissie tijdens haar vergadering van 20/07/2011 over hoger vermelde werken een **ongunstig eensluidend advies** heeft uitgebracht.

De aanvraag betreft de afbraak van een bijgebouw en een deel van de luifel van het station van Jette. Beide elementen zijn opgenomen in het beschermingsbesluit. De voorbije jaren werd de Commissie geregeld geraadpleegd over dit station en zijn onmiddellijke omgeving. Hierbij kwam de eventuele afbraak van dit bijgebouw reeds meermaals ter sprake.

Samengevat kende het dossier m.b.t. het station en het Kardinaal Mercierplein sinds 2006 volgend verloop:

- 08/03/2006 : ongunstig advies van de KCML over de restauratie van de gevels en daken (buitenschil). De weigering van de unieke vergunning voor de restauratie van de buitenschil dateert van 19/09/2006.
- 28/05/2008 : principeadvies van de KCML aangaande de restauratie buitenschil van het station en de heraanleg van het Kardinaal Mercierplein (gevolgd door een vergadering ter plaatse over die aspecten op 06/08/2008).
- 19/06/2009 : advies van de KCML over de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning voor de heraanleg Kardinaal Mercierplein. De stedenbouwkundige vergunning werd afgeleverd op 26/01/2010.
- 08/03/2010: Unieke vergunning voor de ophoging en verbreding van 3 perrons, de restauratie van de luifel (centraal perron) en de bouw van een 2^e ondergrondse doorgang onder de sporen. Deze vergunning werd afgeleverd zonder advies van de KCML (werken van gering belang).
- 31/03/10 : Vergadering ter plaatse betreffende de eventuele afbraak van het bijgebouw van het station.

De afbraak van het bijgebouw is gekoppeld aan de verwezenlijking van een tweede ondergrondse reizigersdoorgang naar de perrons. Voor dit laatste aspect werd reeds een vergunning afgeleverd. De afbraak van het bijgebouw, die nog niet werd vergund, kwam de voorbije jaren in dat kader geregeld ter sprake. De Commissie vroeg in dat verband steeds dit bijgebouw nader te documenteren en sprak hierbij ook haar terughoudendheid uit t.o.v. de afbraak.

Ter informatie volgt hierna een overzicht van de uittreksels m.b.t. dit punt uit de verschillende adviezen en verslagen van de KCML :

- “*In dat opzicht stelt ze zich vragen bij de mogelijke afbraak van het bijgebouwtje rechts (oostkant) van het stationsgebouw (gezien vanaf de perrons), zoals weergegeven op bijlage 10.* Dit is in tegenspraak met “plan 5”, nl. opstand van de gevel aan de kant van de sporen, waar dit volume wel behouden blijft. De Commissie vraagt dit bijgebouw nader te documenteren. Het gaat hier om ogenschijnlijk om een oud gedeelte dat tot het beschermde monument behoort. In dat geval kan de afbraak dus niet worden toegestaan”. (principeadvies van 05/06/2008 betreffende de restauratie van de buitenschil van het station en de heraanleg van het Kardinaal Mercierplein).
- “*In die zin kon ter plaatse, onder meer, ook worden vastgesteld dat het volume aan de linkerzijde, dat men wenst af te breken, nog verder bouwhistorisch onderzoek verdient. In de huidige stand van zaken kan de Commissie de afbraak hiervan immers niet goedkeuren. Mogelijk zijn er ook alternatieven om hierin een nieuwe toegang te integreren zonder volledige afbraak. Dit verdient verder onderzoek.* « (vergadering ter plaatse van 02/07/2008 – opgenomen in het verslag van de zitting van de KCML van 06/08/2008).
- “*Voor wat de tweede ondergrondse toegang betreft zou een ingreep nodig zijn op het bestaande bijgebouw dat zich links van het station bevindt. De Commissie vroeg reeds eerder dit volume nader te bestuderen aangezien het ogenschijnlijk eveneens een oud gedeelte betreft dat deel uitmaakt van de bescherming. Tot op heden is dit schijnbaar niet gebeurd. De KCML vestigt de aandacht er op dat de afbraak van dit volume voor een tweede doorgang naar de perrons in dit stadium niet als een aanvaard gegeven mag worden beschouwd. Mogelijk zijn er andere manieren om dit op te lossen maar dit werd tot op heden niet verder met Monumenten en Landschappen besproken.”* (advies van 19/06/2009 over de heraanleg van het Kardinaal Mercierplein).
- “*De vergadering werd georganiseerd n.a.v. de unieke vergunning die aangevraagd werd om een gedeelte van het stationsgebouw, dat opgenomen is in de bescherming, af te breken. De afbraak kadert in de inrichting van een tweede ondergrondse reizigersdoorgang naar de perrons. De Commissie werd reeds eerder van die plannen op de hoogte gebracht, meer bepaald in het kader van de aanvraag voor de heraanleg van het Kardinaal Mercierplein en de parking achter het station. In haar eerdere adviezen vroeg de Commissie consequent om het stationsgedeelte dat men wil afbreken grondig te documenteren op basis van (bouw)historisch onderzoek en te zoeken naar een oplossing die geen ongunstige impact heeft op het station. Dit is op tot heden spijtig genoeg niet gebeurd waardoor het niet opportuun zou zijn zich reeds ter gronde over de aanvraag uit te spreken.”* (vergadering van 30/03/2010 – opgenomen in het verslag van de zitting van de KCML van 31/03/2010).

Tot op heden werden het bijkomende onderzoek, waarvan sprake in de voorgaande adviezen en verslagen, niet uitgevoerd en werd geen alternatief bestudeerd om de doorgang naar de 2^e reizigerstunnel te verwezenlijken met behoud (en eventuele verbouwing) van dit annex.

Er werd alleen een aantal oude foto's (doorgaans niet gedateerd) toegevoegd aan het dossier, echter zonder verdere commentaar of interpretatie. ***De Commissie herhaalt dan ook haar standpunt dat het bijgebouw grondig gedocumenteerd moet worden en naar een evenwichtig alternatief moet worden gezocht om de tweede reizigersdoorgang te realiseren met respect voor het beschermde erfgoed. In afwachting daarvan ziet ze zich genoodzaakt zich negatief uit te spreken over de huidige aanvraag.***

Hiernaast steunt de KCML haar ongunstig advies ook op de volgende argumenten:

- Algemeen genomen is het dossier zeer summier. Het bevat geen voorstudies, motivatienota of gedetailleerde beschrijving van de werken waardoor bepaalde aspecten erg onduidelijk of in sommige gevallen tegenstrijdig zijn.
- Naast de afbraak van het annex, voorziet de huidige aanvraag ook de afbraak van een deel van de luifel aan de achtergevel. ***Dat is niet aanvaardbaar. De luifel maakt integraal deel uit van het oorspronkelijke stationsconcept en dient zorgvuldig gerestaureerd te worden.*** De Commissie merkt in dat verband ook op dat het globale restauratieproject voor de gevels en het dak van het station sinds 2008 stil lijkt te liggen (hoewel dat dossier in 2006 als zeer dringend werd beschouwd).

Ze dringt er bij de bouwheer op aan de globale restauratie van het station niet uit het oog te verliezen en hiervoor de nodige stappen te ondernemen.

- In het dossier is **de behandeling en afwerking van de zijgevel van het hoofdgebouw, waartegen het annex zich bevindt, niet duidelijk**. Zo wordt niet aangegeven hoe de hoekstenen en de plint van het hoofdgebouw behandeld zouden worden na de afbraak. Snede A toont een horizontale lijst in blauwe hardsteen in de zijgevel: stemt dat overeen met de werkelijkheid?

- **De omvang van de afbraakwerken is niet steeds duidelijk in het dossier**. Plan 2 toont de afbraak van een deel van het perron over de hele lengte van het station. Op plan 1 daartegen worden de afbraakwerken beperkt tot de zone van het annex inclusief dak en een deel van de luifel ter hoogte van het annex.

Op de geplande toestand (plan 2) staat daarenboven een verhoging weergegeven van het perron dat aan de achtergevel van het stationsgebouw grenst. **De Commissie kan hierover geen akkoord geven aangezien het niet duidelijk is wat is de impact zou zijn van die ingreep op de achtergevel**. Hoe zou de aansluiting van het verhoogde perron op de achtergevel worden opgelost? Welke is de impact van de gewijzigde proporties van de achtergevel ten gevolge van die verhoging?

Bovendien zou die verhoging ertoe leiden dat de vrije hoogte onder de bestaande luifel sterkt wordt beperkt (van 3 m 42 tot 2 m 54), wat weinig valoriserend lijkt voor de beschermde achtergevel en voor de reizigers. Deze ingrepen kan niet grondig beoordeeld worden zonder een globaal, gedetailleerd ontwerp en dus in dit stadium niet aanvaard worden.

Omwille van voorgaande argumenten meent de KCML dat de unieke vergunning niet afgeleverd kan worden. Ze vraagt dan ook de aanvraag grondig te herwerken en een nieuw project in te dienen dat gestoeld wordt:

- een degelijk bouwhistorisch onderzoek van het bijgebouw;
- een studie van de alternatieven waarbij het bijgebouw (mits verbouwing) en de luifel behouden kunnen worden.
- een studie van de plaatselijk af te breken elementen en van de behandeling en restauratie van de te houden gevelelementen en van de zijgevel van het station (motivatiemotiva, uitvoeringsdetails en lastenboek).

Verder dienen de werken die voorzien zijn aan het perron aan de achterzijde van het station verduidelijkt te worden. Deze interventies mogen geen negatieve impact hebben op de beschermde achtergevel en luifel T

Tot slot stelt de Commissie zich ook vragen over de stand van zaken van het globale restauratiedossier van het station. Ze vraagt de bouwheer dit dossier zo snel mogelijk opnieuw te activeren. Idealiter worden de werken aan de achtergevel en het bijgebouw gekaderd in een globale visie op en een globaal restauratieproject voor het station. De Commissie vraagt dan ook minstens bijkomende informatie over de voorziene planning voor en over de globale visie op het restauratiedossier voor het stationsgebouw.

Met de meeste hoogachting,

G. MEYFROOTS
Adjunct-secretaris

M. L. -ROGGEMANS
Voorzitter

kopie : B.R.O.H. - D.M.L. (Dhr. S. Duquesne)